

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Лавришок С. В. *С.В.Л.*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№12816102019

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ
підготовки бакалавра
спеціальності 053 «Психологія»
освітньої програми «Психологія»

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень та професійної діяльності в галузі» для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», за освітньою програмою «Психологія»

Розробник: Федотова Т.В., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Рецензент: Кульчицька А.В., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

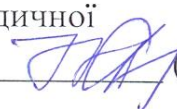
Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри: (Лазорко О.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № 1 від 4 вересня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія», Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>180/6</u>		Рік навчання – <u>II рік</u>
		Семестр – <u>3-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – <u>20 год.</u>
		Практичні (семінарські) – <u>24 год.</u>
		Лабораторні – <u>28 год.</u>
		Індивідуальні – <u>___ год.</u>
	Самостійна робота – <u>100 год.</u>	
	Консультації – <u>8 год.</u>	
	Форма контролю: залік	

Програма дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 2.

Таблиця 2.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія», Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>180/6</u>		Рік навчання – <u>III рік</u>
		Семестр – <u>6-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – <u>12 год.</u>
		Практичні (семінарські) – <u>12 год.</u>
		Лабораторні – <u>12 год.</u>
		Індивідуальні – <u>___ год.</u>
	Самостійна робота – <u>122 год.</u>	
	Консультації – <u>22 год.</u>	
	Форма контролю: залік	

Програма дисципліни для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 3.

Таблиця 3.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія», Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання – <u>II</u> рік
		Семестр – <u>3-ий</u>
		Лекції – <u>8 год.</u>
		Практичні (семінарські) – <u>6 год.</u>
		Лабораторні – <u>6 год.</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Індивідуальні – <u>___ год.</u>
	Самостійна робота – <u>86 год.</u>	
	Консультації – <u>14 год.</u>	
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень та професійної діяльності в галузі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є з'ясування специфіки професійної діяльності психолога; питання організації, проведення і узагальнення результатів психологічного дослідження, форми його представлення.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Організація наукових досліджень та професійної діяльності в галузі» є фундаментальною основою для написання студентами-психологами курсових робіт, представлення свого наукового доробку у наукових публікаціях, виступах на науково-практичних семінарах, конференціях, диспутах тощо, організації професійної діяльності в майбутньому загалом.

Вивчення курсу пов'язані зі знаннями, які студенти паралельно отримують при вивченні таких дисциплін як «Вступ до спеціальності»,

«Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія» та ін.

Знання отримані при вивченні даного курсу застосовуються при вивченні таких дисциплін як «Вікова психологія», «Патопсихологія», «Медична психологія», «Педагогічна психологія» «Історія психології» та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Зміст та структура наукових досліджень.
2. Специфіка професійної діяльності психолога. Організація та проведення психологічного дослідження.

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень та професійної діяльності в галузі» є засвоєння студентами знань щодо особливостей професійної діяльності психолога, змісту та структури наукових досліджень, специфіки організації та проведення психологічного дослідження; орієнтування студентів як майбутніх науковців до поглиблення своїх знань, прагнення подальшого інтелектуального розвитку та самовдосконалення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень та професійної діяльності в галузі» є:

- формування у студентів цілісної системи знань про загальнонаукову методологію наукового дослідження в психології;
- знання етичного кодексу психолога;
- побудова та структурування теоретичного-методологічного фундаменту для проведення наукових досліджень в психології;
- отримання студентами знань про специфіку організації, проведення, обробку та форми відображення наукових досліджень в галузі психології.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Основним результатом навчання є знання та розуміння студентами предметної області психології, здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності.

Загальні компетентності:

- ✓ знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2);
- ✓ навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК3);
- ✓ здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4).

Спеціальні компетентності:

- ✓ здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (СК1);

- ✓ здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (СК4);
- ✓ здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження (СК6);
- ✓ здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК7).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» представлений у таблиці 4.

Таблиця 4.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс
Змістовий модуль . Зміст та структура наукових досліджень						
Тема 1. Поняття наукового дослідження	14	2	2		10	-
Тема 2. Методологія наукових досліджень	14	2	2		10	-
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	16	2	2	2	10	-
Тема 4. Емпіричні методи наукового дослідження	24	2	4	6	10	2
Тема 5. Теоретичні методи наукового дослідження	20	2	2	4	10	2
Разом за змістовим модулем 1	88	10	12	12	50	4
Змістовий модуль 2 . Специфіка професійної діяльності психолога. Організація та проведення психологічного дослідження						
Тема 6. Зміст та особливості професійної діяльності психолога. Етичний кодекс психолога	14	2	2		10	-
Тема 7. Типи професійної діяльності психолога	16	2	2		10	2
Тема 8. Сфери професійної діяльності психологів	20	2	4	4	10	-
Тема 9. Організація та проведення наукового дослідження	20	2	2	4	10	2
Тема 10. Форми відображення результатів наукового дослідження	22	2	4	6	10	-
Разом за змістовим модулем 2	92	10	12	16	50	4
Усього годин	180	20	24	28	100	8

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» представлений у таблиці 5.

Таблиця 5.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.		

					Сам. роб.	Конс
Змістовий модуль . Зміст та структура наукових досліджень						
Тема 1. Поняття наукового дослідження	14	2	-		10	2
Тема 2. Методологія наукових досліджень	14	2	-		10	2
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	18	2	2	2	10	2
Тема 4. Емпіричні методи наукового дослідження	26	-	2	2	20	2
Тема 5. Теоретичні методи наукового дослідження	16	-	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 1	88	6	6	6	60	10
Змістовий модуль 2 . Специфіка професійної діяльності психолога. Організація та проведення психологічного дослідження						
Тема 6. Зміст та особливості професійної діяльності психолога. Етичний кодекс психолога	14	-	2	-	10	2
Тема 7. Типи професійної діяльності психолога	14	-	2	-	10	2
Тема 8. Сфери професійної діяльності психологів	16	2	-	2	10	2
Тема 9. Організація та проведення наукового дослідження	30	2	-	2	22	4
Тема 10. Форми відображення результатів наукового дослідження	18	2	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 2	92	6	6	6	62	12
Усього годин	180	12	12	12	122	22

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» представлений у таблиці 6.

Таблиця 6.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс
Змістовий модуль . Зміст та структура наукових досліджень						
Тема 1. Поняття наукового дослідження	6	2	-		4	-
Тема 2. Методологія наукових досліджень	6	-	-		6	-
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	14	2	-	-	10	2
Тема 4. Емпіричні методи наукового дослідження	20	-	-	2	16	2
Тема 5. Теоретичні методи наукового дослідження	10	-	2	-	6	2
Разом за змістовим модулем 1	56	4	2	2	42	6
Змістовий модуль 2 . Специфіка професійної діяльності психолога. Організація та проведення психологічного дослідження						

Тема 6. Зміст та особливості професійної діяльності психолога. Етичний кодекс психолога	12	-	2	-	10	-
Тема 7. Типи професійної діяльності психолога	8	-	-	-	6	2
Тема 8. Сфери професійної діяльності психологів	12	2	-	-	8	2
Тема 9. Організація та проведення наукового дослідження	16	2	-	2	10	2
Тема 10. Форми відображення результатів наукового дослідження	16	-	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 2	64	4	4	4	44	8
Усього годин	120	8	6	6	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1. Методи наукового пізнання

Метод. Методологія. Класифікація методів пізнання: емпіричні, теоретичні, комбіновані. Спостереження. Вимоги до організації спостереження. Порівняння. Вимірювання, об'єкти вимірювання. Експеримент. Структура експерименту. Абстрагування. Етапи процесу абстрагування. Види абстрагування. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Моделювання. Ідеалізація. Формалізація.

Тема 2. Етапи наукового дослідження

Наукове дослідження. загальна схема проведення наукового дослідження. об'єкт дослідження. пошук наукової інформації. Гіпотеза, умови формування. Теоретичні основи дослідження. Програма дослідження. Методика дослідження. Організація дослідження. Обробка та аналіз результатів. Апробація результатів дослідження. Наукове оформлення звітної документації. Практичне застосування результатів дослідження.

Тема 3. Організація та проведення наукового дослідження

Вимоги до наукового дослідження: новизна, актуальність, необхідність, плановість, глибина, об'єктивність та критичність. Ретроспективний аналіз досліджуваної проблеми. Методика проведення наукового дослідження. Вибір теми дослідження. Актуальність проблеми дослідження, мета, гіпотеза. Календарний план дослідження. Аналіз результатів дослідження. Практичне застосування результатів дослідження.

Тема 4. Застосування методу тестів у наукових дослідженнях.

Класифікаційна група, до якої відноситься метод тестів. Сутність методу тестів. Особливості тестових методик. Основні процедури реалізації тестової методики.

Тема 5. Використання статистичних методів у науковому дослідженні.

Головні умови застосування статистичних методів. Поняття «вибірки. Середнє арифметичне. Коефіцієнт кореляції. Критерій Стьюдента.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів, а її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (дві по 30 балів кожна).

Таблиця 3.

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	100
Т 1-5	Лаб 1-5	Т 6-10	Лаб 6-10	30	30	
10	10	10	10			

Шкала оцінювання

Таблиця 4.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії та порядок оцінювання.

1. Оцінка **поточної** роботи здійснюється на основі результатів оцінки виступів та участі в дискусіях студента на **практичних** заняттях, виконання **лабораторних** робіт, результатів **модульного** контролю знань.
2. Оцінка за виступи на практичних заняттях виставляється в діапазоні від 0 до 10 балів. Критерії оцінювання – свобода володіння матеріалом і понятійним апаратом, глибина і оригінальність міркувань, кількість опрацьованих джерел, вміння організовано і послідовно викласти думку.

Непідготовленість студента до семінарського заняття оцінюється в **0 балів**. Отримана на практичних заняттях оцінка **не підлягає перездачі**.

Студенти які з об'єктивних причин не змогли отримати оцінку на практичному занятті мають право виступити на **додаткових заняттях** (консультаціях) та отримати відповідну оцінку. За практичні заняття кожного змістового модулю виводиться усереднена оцінка (макс. 10 балів). Тобто за відповіді на практичних заняттях двох змістових модулів студент може набрати максимально 20 балів.

3. Оцінка за **лабораторний** практикум виставляється на основі захисту студентом проведених і належним чином оформлених лабораторних робіт. Оцінка виставляється за умови що студент виконає **всі (!)** передбачені планом ЗМ1 та ЗМ2 лабораторні роботи. Середня оцінка за лабораторні роботи виставляється за 10-бальною шкалою за кожен ЗМ. Тобто за виконані лабораторні роботи двох змістових модулів студент може набрати максимально 20 балів.
4. **Модульний** контроль знань проводиться в вигляді письмової контрольної роботи відповідно до затвердженого **графіку** модульного контролю. Оцінка за модульну контрольну виставляється за тридцятибальною шкалою за кожен ЗМ.
5. Індивідуальне творче пошукове завдання (ІНДЗ) програмою курсу не передбачене.
6. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:
 - ✓ поточне оцінювання згідно суми балів за: практичні та лабораторні заняття (максимум 40 балів);
 - ✓ двоох модульних контрольних робіт (максимум 60 балів, тобто по 30 балів кожна).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баскаков А. Я. Методология научного исследования / А. Я. Баскаков, А. В. Туленков. – К. : МАУП, 2002. – 158 с.

2. Бурлачук Л. Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л. Ф. Бурлачук, С. М. Морозов. – СПб. : Питер, 2002. – 528 с.

3. Етичний кодекс психолога. Режим доступу: <http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>

4. Ковальчук В. В., Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 2-ге вид. перероблене і доповнене. – К.: Професіонал. – 214 с.

5. Методичні рекомендації до написання та захисту курсових робіт із курсу «Загальна психологія» для студентів підготовки бакалавра, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», за освітньою програмою «Психологія» / Мітлош А.В, Федотова Т.В. – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018.– 26 с.

6. Методичні рекомендації до виконання та захисту для студентів психологічних відділень / Укладач Інна Галецька, Софія Грабовська, Наталія Пилат. – Львів, Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 42 с.

7. Миллер С. Психология развития: методы исследования / С. Миллер. – СПб. : Питер, 2002. – 464 с.

8. Пашукова Т. І. Практикум із загальної психології / Пашукова Т. І., Допіра А. І., Д'яконов Г. В. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 203 с.

9. Психологія : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Ю. Л. Трофімова. – Вид. 6-е, стер. – К. : Либідь, 2008. – 560 с.

10. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : [метод. поради] / Автор-упорядник Л.А.Пономаренко. – К.: Ред. Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України, 1999. – 80 с.